

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 אגף שפות
הפיקוח על הוראת עברית במגזר הערבי

ג' בתמוז תשע"ג
 11 ביוני 2013

הלימה בין תכנית הלימודים למסגרת שעות הלימוד במקצוע: עברית במגזר הערבי
 התכנית תקפה להיבחנות בבחינות הבגרות במועד קיץ תשע"ד ומועד חורף תשע"ה
שם המפמ"ר: ד"ר האני מוסא

כתובת אתר: <https://sites.google.com/a/etz.tzafonet.org.il/etstaba/tokhnetlemodem>

חלוקה מפורטת לתכנים בתכנית הלימודים בהתאם למבנה היחידות

מבנה היחידות: 2 יח"ל - הבנה והבעה בכתב ובעל-פה – חובה (שאלון 014203)

2 יח"ל - ידע הלשון וספרות א' – הרחבה (שאלון 014204)

1 יח"ל - ספרות ב' – הרחבה (שאלון 014105)

חובה	שעות	יחידה	נושא	תחום	כיתה
הבנה והבעה – בכתב ובעל פה – (שאלון 014203 2 יח"ל + מבחן בית ספרי בהבעה בעל-פה)					
הכול	40	2	- טקסטים עיוניים - טקסטים שימושיים - טקסטים של תקשורת ההמונים	סוגי טקסטים	י'-י"ב
הכל	70	2	- הטקסט והקשרו - התוכן - המבנה - העיצוב - הרטוריקה - המסר - ייחודו של הכותב - שלבים בתהליך הטקסט - ממדי הפענוח - רמות ההבנה - סוגי משימות	הבנת הנקרא	י'-י"ב

כיתה	תחום	נושא	יחידה	שעות	חובה
י'-י"ב	הבעה בכתב	<ul style="list-style-type: none"> - כתיבה עיונית מדעית - כתיבה שימושית מעשית - כתיבה אישית - סיכום - כתיבה בעקבות טקסט - כתיבת טיעון - כתיבה על סמך מקורות שונים - כתיבת ביקורת - המרה מסוגה לסוגה 	2	40	הכול
י'-י"ב	הבעה בעל-פה	<ul style="list-style-type: none"> - דיון - הרצאת דברים (פרזנטציה) - קריאה בקול - שיחת חולין - משחקי תפקידים - דיון בציוור, בתצלום, במשדר רדיו או טלוויזיה 	2 מבחן בית ספרי 20% מהציון	90	הכול
ספרות א' – (חלק משאלון 014204, 2 יח"ל)					
י'-י"ב	ספרות עממית (קבוצה א')	<ul style="list-style-type: none"> - "איך להבין צוואת אב?" (פרס, אסעי"ל), מתוך: עליזה שנהר, חיה בר-יצחק (עורכות), סיפורי-עם מבית שאן, אוניברסיטת חיפה, תשמ"א. - "חלוקת הירושה" (אפגניסטון, אסעי"ל), מתוך: בן ציון יהושע (עורך), צוואת אב – י"ג סיפורי עם מאפגניסטון מפי רפאל יהושע-רז, דפוס קואופרטיבי אחווה בע"מ, תשכ"ט. - "המקום שבו אין מתים לעולם", מתוך: איטלו קאלווינו (עורך), סיפורי עם איטלקיים, ספריית פועלים, תשמ"ט-1988 	א	4-3	סיפור אחד מתוך הקבוצה
י'-י"ב	סיפור קצר (קבוצה ב')	<ul style="list-style-type: none"> - יוסל ברשטיין, "האיש במלבן השמש", מתוך: סיפורים ווקדים ברחובות ירושלים, הספרייה החדשה, הוצאת הקיבוץ המאוחד/ספרי סימן קריאה, 2000. - ראובן מירן, "שוקולד", מתוך: זיכרונות מעונה מתה, ידיעות אחרונות/ספרי חמד, 1996. - אתגר קרת, "לשבור את החזיר", מתוך: געגועי לקיסנג'ר, עמודים לספרות עברית, 1998. 	א	4-3	סיפור אחד מתוך הקבוצה

כיתה	תחום	נושא	יחידה	שעות	חובה
י'-י"ב	סיפור קצר (קבוצה ג')	<ul style="list-style-type: none"> - אהרון אלמוג, "סיפור על הימים שבהם נחשבת לי לנער מופרע", מתוך: אל תצחיקו את סבתא – סיפורים, זמורה-ביתן, 1994. - יגאל לב, "כפר החלומות רחוק מן הירח", מתוך: תקווה שריג (ליקטה וערכה), כולם בסנדלים - סיפורי סף עשרה, הקיבוץ המאוחד, תשל"ג. - יגאל לב, "התענוג כחטא", מתוך: פגישה עם הגורל, שלגי, 1989. 	א	4	סיפור אחד מתוך הקבוצה
י'-י"ב	סיפור קצר (קבוצה ד')	<ul style="list-style-type: none"> - גרשום שופמן, "ילד זר", מתוך: ילקוט סיפורים, יחדיו בשיתוף עם אגודת הסופרים, 1966. - גרשום שופמן, "השניים", שם. - גרשום שופמן, "בעד החלון", מתוך: כל כתבי ג' שופמן, כרך שני, דביר/עם עובד, 1960. 	א	4-2	סיפור אחד מתוך הקבוצה
י'-י"ב	שירה (קבוצה א')	<ul style="list-style-type: none"> - ר' משה אבן־עזרא, "השושן" (כתנות פסים), מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, מוסד ביאליק/דביר, 1960. - ר' יצחק אבן־כלפון, "בעת חשק אדלג", מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, מוסד ביאליק/דביר, 1960. - ר' יהודה הלוי (ריה"ל), "אלי רפאני", מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, ספר ראשון, חלק ב', מוסד ביאליק/דביר, 1960. 	א	4-3	שיר אחד מתוך שלושה
י'-י"ב	שירה (קבוצה ב')	<ul style="list-style-type: none"> - חיים נחמן ביאליק, "תרזה יפה", מתוך: כתבי ח"נ ביאליק, דביר, תשמ"ג. - חיים נחמן ביאליק, "מנהג חדש", מתוך: כתבי ח"נ ביאליק, דביר, תשמ"ג. - דוד פוגל, "לאט עולים סוסיי", מתוך: כל השירים, הקיבוץ המאוחד, תשל"ב. 	א	4-3	שיר אחד מתוך שלושה

חובה	שעות	יחידה	נושא	תחום	כיתה
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	א	- יונה וולך, "בעיות זהות", מתוך: תת ההכרה נפתחת כמו מניפה , סימן קריאה/הקיבוץ המאוחד, 1992. - רוני סומק, "קו העוני", מתוך: גן עדן לאורז , זמורה ביתן, 1996. - נתן זך, "אדם", מתוך: כיוון שאני בסביבה , הקיבוץ המאוחד, תשנ"ו.	שירה (קבוצה ג')	י'-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-2	א	- יהודה עמיחי, "אבי", מתוך: שירים 1948-1962 , שוקן, תשל"ב. - יהודה עמיחי, "שיר החוט למחט", שם . - יהודה עמיחי, "המקום שבו אנו צודקים", שם .	שירה (קבוצה ד')	י'-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-2	א	- פרץ בנאי, "כל הכבוד לאבא", מתוך: חמצן , סתווית, 1980. - בן-ציון תומר, "נוסח", מתוך: על קו המשווה , עקד, תשכ"ט. - אמנון שמוש, "וידי הגדול", מתוך: דיואן ספרדי , מסדה, 1981.	שירה (קבוצה ה')	י'-י"ב
ספרות ב' (הרחבה): (1 יח"ל - 014105)					
אחד משני פרקים מן המקרא או משלים ומשניות [או משלושה צבעים צבע אחד]	10-8	ב	- פרקים מן המקרא: (1) ספר בראשית פרק מה (2) ספר רות פרקים: א-ד - משלים ומשניות: (1) ספר משלי: פרק א, משלים: 8, 9; פרק י, משל 1, פרק יא, משל 8; פרק יב, משלים: 3, 15; פרק יח, משל 13; פרק כא, משל 13, פרק כב, משלים: 9, 22; פרק כד, משלים: 30-34; פרק כט, משל 2; פרק ל, משלים: 24-28 (2) מסכת אבות: פרק א: משניות: ז, טו; פרק ב: משנה: ה; פרק ד: משניות: א, כ	טקסטים מן המקורות	י"א-י"ב

כיתה	תחום	נושא	יחידה	שעות	חובה
י"א-י"ב	מאמרי הגות	<ul style="list-style-type: none"> - עמוס עוז, "על צל ואור ואהבה", מתוך: פה ושם בארץ ישראל, עם עובד, 1983. - דוד גרוסמן, (ללא כותרת), מתוך: נוכחים נפקדים (שעת בוקר מוקדמת בכפר פרדיס), הקיבוץ המאוחד, 1992. - אריאל הירשפלד, "אחמד בק", מתוך: רשימות על מקום, עלמא/עם עובד, 2002. 	ב	5-3	סיפור אחד משלושה
י"א-י"ב	סיפורים קצרים (קבוצה א') מיזוג בין שתי קבוצות	<ul style="list-style-type: none"> - בנימין תמוז, "תחרות שחייה", מתוך: סיפורים, כתר, 1987. - אמנון שמוש, "אופטוביוגרפיה", מתוך: קנה וקנמון – סיפורים, מסדה, 1979. - בנימין תמוז, "אופק", מתוך: סיפורים, כתר, 1987. 	ב	8-6	סיפור אחד משלושה (חל מיזוג קבוצות)
י"א-י"ב	סיפורים קצרים (קבוצה ב')	<ul style="list-style-type: none"> - אידה פינק, "משחק עם מפתח", מתוך: סוף העולם הראשון שלי, עם עובד, 1997. - סביון ליברכט, "כריתה", מתוך: סוסים על כביש גהה, ספרית פועלים, תשמ"ח. - יהודית הנדל, "נמוך, קרוב לרצפה", מתוך: כסף קטן, הקיבוץ המאוחד/כתר, 1988. 	ב	5-3	סיפור אחד משלושה
י"א-י"ב	סיפורים קצרים (קבוצה ג') מיזוג בין שתי קבוצות	<ul style="list-style-type: none"> - ש"י עגנון, "שלוש אחיות", מתוך: אלו ואלו, שוקן, תשכ"ד. - סביון ליברכט, "תפוחים מן המדבר", מתוך: תפוחים מן המדבר, ספריית פועלים, 1986. - יעקב שטיינברג, "העיורת", מתוך: ילקוט סיפורים, יחדיו, 1966. 	ב	6-4	סיפור אחד משלושה (חל מיזוג קבוצות)

חובה	שעות	יחידה	נושא	תחום	כיתה
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	ב	<p>- ר' שלמה אבן גבירול, "כתב סתיו", מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, מוסד ביאליק/דביר, 1960.</p> <p>- ר' שמואל הנגיד, "כתיבתך מהודרת", מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, מוסד ביאליק/דביר, תשכ"א.</p> <p>- ר' שמואל הנגיד, "התקבצו, כי הזמן תמים", מתוך: חיים שירמן (עורך), השירה העברית בספרד ובפרובאנס, מוסד ביאליק/דביר, 1960.</p>	שירה (קבוצה א')	י"א-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	ב	<p>- דליה רביקוביץ, "גאווה", מתוך: כל השירים עד כה, הקיבוץ המאוחד, תשנ"ה.</p> <p>- דליה רביקוביץ, "הצהרה לעתיד", מתוך: אהבה אמיתית, הקיבוץ המאוחד, 1987.</p> <p>- זלדה, "לכל איש יש שם", מתוך: שירי זלדה, הקיבוץ המאוחד, תשמ"ה.</p>	שירה (קבוצה ב')	י"א-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	ב	<p>- נתן יונתן, "חופים הם לפעמים", מתוך: שירים, ספרית פועלים, 1974.</p> <p>- נתן אלתרמן, "ניגון עתיק", מתוך: מגש הכסף, משרד הביטחון, תשל"ד.</p> <p>- נתן זך, "כי האדם עץ השדה", מתוך: כי האדם עץ השדה – שירים ופזמונים שהולחנו, תמוז, 1999.</p>	שירה (קבוצה ג') מיזוג בין שתי קבוצות	י"א-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	ב	<p>- לאה גולדברג, "שירי סוף הדרך", מתוך: ט' ריבנר (עורך), שירים ב', ספרית פועלים, 1973.</p> <p>- נעים עריידי, "מה נאמר למי", מתוך: אולי זו אהבה, ספרית מעריב, 1989.</p> <p>- לאה גולדברג, "לתמונת אימא", מתוך: שירים א', ספרית פועלים, 1973.</p>	שירה (קבוצה ד') מיזוג בין שתי קבוצות	י"א-י"ב
שיר אחד מתוך שלושה	4-3	ב	<p>- אבנר טריינין, "כתונת איש־המחנות", מתוך: הר וזיתים, אגודת שלם, 1969.</p> <p>- דוד אבידן, "הכתם נשאר על הקיר", מתוך: משהו בשביל מישהו, ספרית פועלים, 1987.</p> <p>- דן פגיס, "הוראות לגנבת הגבול", מתוך: כל השירים, הקיבוץ המאוחד/מוסד ביאליק, 1991.</p>	שירה (קבוצה ה')	י"א-י"ב

כיתה	תחום	נושא	יחידה	שעות	חובה
י"א-י"ב	רומן (במקום סיפורת)	- עודה בשאראת, חוצות ז'תוניא , עם עובד, 2009. - דוד גרוסמן, מישהו לרוץ איתו , הקיבוץ המאוחד, 2000. - ג'רייס טנוס, בצל השיזף , אלנהדה, 2007. הערה: הוראת רומן היא תחליף למסה ולשלושת הסיפורים הקצרים.	ב	30-25	רומן אחד מותך שלושה
ידע לשון – (חלק משאלון 014204, 2 יח"ל)					
י'-י"ב	דרכי גזירה	- גזירה מסורגת: שורש ותבנית (בניין, משקל). - גזירה קווית: בסיס וצורן סופי (מוספיות), בסיס ובסיס (הלחם בסיסים). - מילים שאולות מלועזית (דוגמה: מודל).		5-3	הכול
י'-י"ב	צורנים	- צורני גזירה (מוספיות היוצרות ערך מילוני חדש). - צורני נטייה (גופים, זמנים, ריבוי, כינויי קניין חבורים). - מקומו המרכזי של השורש בתצורת המילים בעברית.		5-3	הכול
י'-י"ב	נטיית הפועל	- בניין, זמן, גוף. - הצורות השונות של בניין קל בהווה: פועל, פעול, פעול. - הפועל בגזרות הבאות: שלמים (כולל גרוניות), מרובעים , חסרים: פ"נ, פ"יצ, נחים: פ"א, פ"יו, ע"ו (ע"י), ל"א, ל"י(ה).		30-25	הכול
י'-י"ב	נטיית השם	- המין הדקדוקי של שם העצם; שמות עצם שהם גם זכר וגם נקבה ברובדי לשון שונים ובמשלבים שונים. - צורות נסמך ביחיד וברבים, בזכר ובנקבה.		4-3	הכול
י'-י"ב	משמעויות מבנים	- משקלים ומשמעיהם: זיהוי שורש משותף (בגזרת השלמים) למילים במשקלים שונים; זיהוי משקל משותף; עמידה על משמעות משותפת של שמות מאותו משקל ומשמעות משותפת לשמות משורשים שונים. - צורנים סופיים ומשמעיהם.		4-3	הכול

כיתה	תחום	נושא	יחידה	שעות	חובה
י'-י"ב	שם המספר	- מספר מונה (יסודי), כולל מספרים גדולים (מאות ואלפים), תאריך, מספר סתמי, מספר סודר, פי, מספר חלקי ומספר מעורב (שלם וחלקי).		8-5	הכול
י'-י"ב	מושגים ותופעות בתורת ההגה	- הלימוד ייעשה במסגרת לימוד תורת הצורות (מורפולוגיה). - מפיק בה"א. - דגש קל. - דגש חזק: תבנית, משלים (הידמות מלאה, התלכדות עיצורים זהים). - שיכול אותיות והידמות חלקית. - שוואים: נח ונע (חיטוף). - השפעת העיצורים הגרוניים: תשלום דגש, חטפים, הנמכת תנועה (פּוֹתַחַת), פתח גנובה. - אותיות השימוש מ, ה, בכ"ל: מילת היחס מ(ן), ה' היידוע; ניקוד אותיות בכ"ל (כולל בכ"ל + ה' היידוע).		15-10	הכול
י'-י"ב	תחביר	סוגי המשפטים: א. משפט פשוט: 1. <u>משפט פועלי</u> : (א) עיקרי המשפט: נושא, נשוא. (ב) טפלי המשפט: משלימי פועל (מושא, תיאור), משלימי שם (לוואי, תמורה). (ג) החלקים שאינם שייכים לגוף המשפט: הסגר (המציין נקודת מבט מסוימת על האמור במשפט, כגון: לפי דעתי, לדבריו, כנראה). 2. <u>משפט שמני</u> : (א) חלקי המשפט השמני: נושא, נשוא, אוגד, לוואי, תמורה. (ב) דגמי המשפט השמני: נשוא שהוא שם, נשוא שהוא שם תואר, נשוא שהוא צירוף יחס, שלילת המשפט השמני, משפט שמני, משפט שמני בעבר ובעתיד (לדוגמה: השמים היו בהירים, הילד יהיה רופא). 3. <u>משפט יש/אין</u> ב. משפט מחובר (מאוחד/איחוי) ג. משפט מורכב		15-10	הכול

חובה	שעות	יחידה	נושא	תחום	כיתה
הכול	10-8		<ul style="list-style-type: none"> - התאם במין ובמספר בין הנושא לנשוא ובין הנושא לאוגד. - התאם במין ובמספר בין השם לתוארו (לדוגמה: מכנסיים ארוכים). - שימוש תקין בצירופי סמיכות. - שימוש תקין בהצרכה (מילות יחס מוצרכות לפעלים). - שימוש תקין במילות קישור. - שיבושי לשון הקשורים באותיות בג"ד-כפ"ת. - שיבושי לשון בפועל (כמו מְציג-מְציג; אני יבוא-אבוא). 	תקינות תחבירית ומורפולוגית	י'-י"ב

בברכה,

ד"ר האני מוסא

מפמ"ר על הוראת העברית בבתי ספר ערביים